

# Absurdní drama, jehož aktuálnost děsí

Na co čekáme? Čeho jsme součástí? Jako loutky v rukách osudu kráčíme pokorně vstříc smrti? Jak zabít čas? Vlastní smrtí? - „Pojďme se oběsit.“

Uvést šedesát let od premiéry profilový titul absurdní dramatiky, **Beckettovo Čekání na Godota**, by se mohlo jevit minimálně jako dramaturgicky neprozíravé. Alespoň takto na fakt, že se dílo objevilo na repertoáru ostravského **Divadla Petra Bezruče**, zprvu nahlížela odborná i široká divácká veřejnost. Negativistické prognózy se však naplnily a inscenace, od jejíž ostravské premiéry v říjnu uplynuly již dva roky, se těší ze strany diváků ohromnému zájmu.

Na strohou, neosobní scénu, na níž dominuje pahýl stromu a kašírovaný kámen, přichází dva muži, Estragon (**Norbert Lichý**) a Vladimír (**Dušan Urban**). Dvě lidské bytosti, trmácející se životem, aniž by znaly cíl své cesty. Jako každodenně i nyní se objeví na onom ponurém místě, aby zde čekali na toho, jenž má od základu změnit jejich životy – Godota. Ze stereotypu jejich pozemského bytí je vytrhne nečekaný příchod prazvláštní dvojice, která je založena nikoliv na rovnoprávnosti (pozice Estragona a Vladimíra), nýbrž mocenském postavení pána (Pozzo – **Kateřina Krejčí**) ovládajícího svého sluhu (Lucky – **Michal Sedláček**).

Režisér **Štěpán Pácl** při vytváření koncepce inscenace vycházel především z hereckých předpokladů protagonistů. Herectví Lichého a Urbana je dokonalou klauniádou založenou na zrcadlení jednání (při vzájemné rozepři čeká jeden na druhého, na jeho reakci, aby ji vzápětí mohl zopakovat). Jejich herectví je hravé (opakování gest), po vzoru klaunovské tradice se však v něm objevuje i necitelnost, ba krutost (při upadnutí Luckyho nejprve projevují zřejmou lítost, obavy o to, že zemře, ale pomoc, která by musela vycházet z jejich vlastní aktivity, s pohodlností odmítají). Oba s nadšením kvitují příchod pozoruhodné dvojice Pozza a Luckyho, neboť je vyvádí z bezcílného bloudění. V okamžiku jejich odchodu se opět noří do fádnoty života. Vedle komiky pramenící z herectví Lichého a Urbana jsou do inscenace vneseny i aktualizací prvky (návrh, jak trávit čas, má podobu vzájemných nadávek – „Ty Olomoučáku!“, „Ty českotěšínský herče!“). Ty působí nejenom odlehčujícím dojmem, ale zároveň poukazují na patriotismus, jev v Ostravě silně zakořeněný.

Lehkost hlavní linie stojí v příkrém protikladu k ponurosti a bezcitnosti, s níž Pozzo zachází s Luckyem. Kateřina Krejčí představuje bezpohlavní bytost plně se opájející pocitem vlastní výjimečnosti. Je totalitním, bezmála machiavellským typem vládce tvrdě popírajícím sebemenší projevy odporu. Lucky je pro Pozza pouhou „mrchou“, nezaslouží si žádné slitování. Michal Sedláček ztvárnil Luckyho v intencích plně podřízené bytosti, popírající sebe sama, své potřeby, svoji osobnost. Je nickou, tupou ovčí bezmezně oddanou svému zaslepenému vůdci. S oddaností psa plní všechna jeho přání (filozofický monolog pozbývajících myšlenky je fanatickým, až excentrickým projevem šílence).

*Čekání na Godota* představuje čistou esenci herectví, jehož prostřednictvím se do popředí dostává ožehavá, aktuální otázka – má člověk čekat na někoho, kdo mu pomůže vymanit se z osidel vlastní nicoty? Anebo – „Co se na Godota vykašlat“?

---

**Divadlo Petra Bezruče – Samuel Beckett: Čekání na Godota.** Překlad Karel Kraus, režie Štěpán Pácl, dramaturgie Daniela Jirmanová, scéna a kostýmy Pavla Kamanová. Hrají Norbert Lichý, Dušan Urban, Kateřina Krejčí, Michal Sedláček, Sarah Haváčová. Premiéra 31. října 2014. Psáno z reprízy 12. listopadu 2016.

Andrea Fantová / Kritické Theatrum / 17. ledna 2017 /

<http://krith.phil.muni.cz/slezsko/absurdni-drama-jehoz-aktualnost-desi>



## Ostravské čekání na lístky na Godota se vyplatí

Když Divadlo Petra Bezruče oznámilo uvedení hry Samuela Becketta *Čekání na Godota*, tvrdili někteří divadelníci, že půjde o dramaturgickou sebevraždu. *Čekání na Godota se hraje od konce října loňského roku a stále je vyprodáno. Právem.*

I když je to až neuvěřitelné, žádné z ostravských divadel v minulosti nikdy do svého repertoáru nezařadilo nejslavnější hru klasika absurdního dramatu Samuela Becketta o věčném čekání a přemýšlení o tom, na co vlastně čekáme. První ostravskou inscenaci *Čekání na Godota* až nyní, tedy padesát let po premiéře pražské, uvedlo Divadlo Petra Bezruče.

Velká bílá plocha jeviště, pahýl připomínající strom na jedné straně a velký černý balvan na druhé straně scény, a jinak nic než světlo, herec a text. Základní atributy divadla režisér inscenace jedné z ikon absurdního dramatu Štěpán Pácl nijak režijně neozvlášťňuje, jedinou výjimkou je snad jen růst listů na suchých stromech na začátku druhého dějství. Toto ojedinělé režijní gesto stylově plně zapadá do promyšlené výstavby jednotlivých gagů celé inscenace.

Úlohu režiséra v tomto ohledu mu však herci velmi ulehčují: představitelé obou hlavních postav Estragona (Norbert Lichý) a Vladimíra (Dušan Urban) jsou pro obsazení do těchto rolí téměř ideální. Jejich klaunství, vzájemná souhra, hravost i herecká zkušenost je základem jejich excelentního výkonu.

Obsazení Kateřiny Krejčí do role vládce Pozza je také šťastným krokem. Herečka se zdárně vyhýbá nástrahám projevů ženskosti, které by vnesly do inscenace svár mužského a ženského principu, což je téma pro tuto hru cizí. Její Pozzo je vlastní bezpohlavností umocněním absurdity slepého vůdce. Lépe vyjádřit současnou velmi častou myšlenkovou impotenci a slepotu vrcholných politiků a vládců snad ani nelze.

Sluha Lucky Michala Sedláčka je oním typem mlčenlivého bezduchého poskoka, jak jej autor předepisuje. Přesto (možná však právě proto) si herecká exhibice Michala Sedláčka ve scéně jeho jediné promluvy vysloužila při premiéře potlesk na otevřené scéně. Výprava Ily Kamanové (zejména kostýmy a mezi nimi především kostým Pozza) velmi napomáhají vyznění hry. A pokud dramaturgyně inscenace Daniela Jirmanová chtěla přes všechnu bezvýchodnost vepsanou Samuelem Beckettem do textu přinést nějakou naději, pak obsazení Sarah Haváčové a její téměř andělský zjev u postavy Jinocha tuto naději vskutku přinášejí.

Inscenace hry *Čekání na Godota* v podání Divadla Petra Bezruče obsahuje i divácky velmi vděčné aktualizace, byť zaměřené spíše do divadelního světa: scéna vzájemného nadávání si mezi Estragonem a Vladimírem přinese nadávky ve znění Ty Olomoučáku, ty českotěšínský herče, ty šmíráku atd. Pokud Štěpán Pácl tyto aktualizace jako režisér schválil v kontextu marného čekání na někoho, kdo spasí ty, kteří čekají na pomoc zvenčí, je právě tato aktualizace velmi namístě.

Celkové vyznění představení rezonuje se vším, co bylo o slavné hře s námětem promarněného bytí a marného čekání na pomoc od někoho, kdo nikdy nepřijde, napsáno. V kontextu Ostravy a jejího společenského i politického klimatu, životní prostředí nevyjímaje, je uvedení *Čekání na Godota* v podobě, jak ji u Bezručů inscenují, více než potřebné. Ostravu jako takovou ovšem přesahuje: kdekoliv totiž lidé čekají, že přijde někdo, kdo za ně vyřeší jejich problémy, čekají marně. Ať už jde o situace uvnitř rodiny, v životě jednotlivce či společnosti. Tento vzkaz inscenačního týmu ostravského *Čekání na Godota* je naprosto srozumitelný.

**Ladislav Vrchovský / Rozhlas.cz (Mozaika) / 19. ledna 2015**



## Čekání na Godota

**Čekání na Godota, absurdní drama irského dramatika Samuela Becketta, do svého repertoáru zařadilo ostravské Divadlo Petra Bezruče. Inscenační tým v čele s režisérem Štěpánem Páclm a dramaturgyní Danielou Jirmanovou vytvořili zdařilou a fungující inscenaci založenou na hereckých výkonech Norberta Lichého (Estragon) a Dušana Urbana (Vladimír).**

Obsazení právě Norberta Lichého a Dušana Urbana je základním stavebním kamenem dramaturgicko-režijní koncepce. Využití jejich hereckých kvalit a schopnosti umně pracovat se svými profesními a životními zkušenostmi se pro inscenování absurdního dramatu jako je Čekání na Godota nabízí, a o to víc se tato volba stává vhodnou, je-li záměrem z hlavních dramatických postav učinit klauny. Vystává tak na povrch možnost vytáhnout z dramatického textu co nejvíce humoru a zároveň na jeho základě vystavět fyzickou akci, důležitou pro tvorbu mnoha gagů a lazzi, které jsou nezbytnou součástí klauniády. Dramaturgie zásadním způsobem dramatický text neaktualizuje a pracuje s ním v jeho původní podobě, podle překladu Karla Krause.

I scénografie se řídí podle vizí Samuela Becketta. Záměrem Štěpána Pácla, však bylo alespoň nějakým způsobem scénu ozvláštnit. A proto se společně se scénografkou Pavlou Kamanovou rozhodli provést změnu v uspořádání jeviště a hlediště. Klasické uspořádání prostoru Divadla Petra Bezruče bylo převráceno. Při vstupu do hlediště tak divák musí přejít přes jeviště. Na obdélníkové plošině je umístěn v levém plánu velký černý kámen, v plánu pravém pak bílý, téměř uschlý strom. Jeviště pokrývá bílé linoleum. Vtipným a překvapujícím scénografickým prvkem je kvetoucí strom a měsíc, který se spouští po každém dni marného čekání na Godota. Prázdnost a jednoduchost scény je využívána k příchodům a odchodům herců z různých stran, dokonce i z hlediště. Před divákem se tak utváří křižovatka cest, znázorňující spoustu nevyužitých nebo budoucích životních příležitostí postav. Hudební složka absentuje úplně.

Propracované herectví Norberta Lichého a Dušana Urbana je vytříbené a čisté. Dodržují od začátku jasně vytvořené, pro diváka přehledné a srozumitelné charakterity hlavních postav. Estragon, melancholicky laděný zemitého klaun, kontrastuje s energickým a vyrovnanějším Vladimírem. Jejich tělesný zjev slouží k dokreslení charakterů a hraje velkou roli v mnoha gazích (např. Estragonovo vyzouvání boty; polemizování nad oběšením, atd.). Oba herci mají cit pro gradaci a pointování slovních i fyzických vtipů, které v divácích vzbuzují neutichající návaly smíchu. Volné vedení režiséra vedlo k vytvoření mnoha humorných situací. Pro příklad uveďme Estragonovu a Vladimírovu slovní přestřelku, ve které si vyměňují názory o své profesní úspěšnosti. Zažitá spolupráce, vnímání se a napojení se obou herců na sebe sama, zaručuje plynulý chod představení. Energie herců vysílaná publiku umocňuje a zpřítomňuje vytvořenou divadelní iluzi.

Estragon a Vladimír jsou neodlučitelnou dvojicí. Náplní jejich života je dobrovolná přítomnost a společné mrhání časem nekončícími debatami. Bytí dvojice je rámováno jednou jedinou nadějí na změnu, a tou je Godot, který stále nepřichází. Druhou dvojicí vstupující na jeviště jsou Kateřina Krejčí (Pozzo) a Michal Sedláček (Lucky). Partnerství nám vykresluje jinou rovinu koexistence, než jak ji známe u dvojice ústřední. Kateřina Krejčí hraje roli majetnického tyрана přesvědčivě. Její práce s hlasem vytváří z postavy Pozza nevrleho postaršího muže, který je přesvědčen o své dokonalosti a je si dobře vědom své nadvlády nad Luckym. Fyzické a vyčerpávající herectví Michala Sedláčka vzbuzuje v divákovi představu bolestných stavů a předvádí jak velké množství sil a psychického vypětí je potřeba k jejímu zvládnutí a přežití. Bravurní výkon potvrzuje svým splešeným monologem. Pozzův asertivní a Luckyho bolestný příchod nabourává nastolenou lelující atmosféru Norbertem Lichým a Dušanem Urbanem. Práskání bičem



a hlasité vzdechy z vyčerpání dynamizují dění na jevišti. Poslední a neméně významný herecký výkon podává Sarah Haváčová v roli chlapce. Vnáší do dění nesmělost a naději na příchod Godota.

Zařazení inscenace Čekání na Godota do dramaturgického plánu Divadla Petra Bezruče je dobrou volbou. Už samotný text Samuela Becketta je nosný a nabízí spousty interpretačních hledisek, stejně tak jako výsledná inscenace, která působí na každého diváka individuálně, vyhýbá se teozovitosti a tím pádem nechává divákovi dostatek prostoru nalézt si v inscenaci svůj vlastní interpretační soud. Minimální dramaturgické úpravy nenarušují, naopak nechávají vyznít nastolená témata (marnivost, nekonečné filosofování, osamělost, neustálý koloběh plynutí času, atd.), která jsou aktuální pro každou dobu, a proto není nutné vkládat do textu konkrétnější reflexi současné společenské situace. Energické a uvolněné herecké výkony jsou strhující a zábavnou podívanou. Všechny divadelní složky dobře spolupracují a vytvářejí příjemnou poetiku představení s mírným apelativním tlakem na diváka.

**Michal Nagy / rozbor inscenace z reprízy na festivalu Ost-ra-var 2014 /  
17. prosince 2014**



### „Prekrásné miesto. Usměvavé tváře. Poďme pryč.“

Čekání na Godota, poslední střeďeční představení, se zdálo jako čirá zlomyslnost. I když pozdní čas v mnohých divácích vzbuzoval spánek, vytrvalci svého rozhodnutí určitě nelitovali. Ačkoliv Beckettův text se vyznačuje především tématy jako marnost nad marnost a absolutní zoufalství, v herectví se nic z toho neodrazilo.

Estragon s Vladimírem, tedy Gogo a Didi, byli v podání Norberta Lichého a Dušana Urbana neutuchajícími, energicky výbušnými klauny. Ať už jako malí kluci, či nesmělí milenci, stále si udrželi svůj šarm, nadhled, nadšení nebo prostě jen selský (ne)rozum. Často jen tak blábolí, například když se častují urážkami. Občas ale vyřknou ty největší životní pravdy. Že cesta je vlastně cíl, ale pokud nemá smysl, stává se úplně zbytečnou. Má tedy cenu čekat na Godota, který nikdy nepříjde, protože alespoň čekání dává smysl životu lidí, kteří nic jiného nemají.

Hlasový projev obou herců se ze začátku vyznačoval decentně přehnanou dikcí a precizní výslovností. Většina gagů vycházela z repetitivnosti, duality v gestice, mimice i replikách. Výrazné byly i lingvistické šprýmy založené na vyčerpání veškerých možností významu.

Skrz tuto perfektně vystavěnou klauniádu se atmosféra inscenace posouvá ke krutosti a zároveň nepochopitelné blahosklonnosti Pozza ke všem zúčastněným, stejně jako zvláštní loajalita a agresivnost Luckyho.

Co si však postačilo bez jakéhokoliv předstírání, bylo reálné utrpení Michala Sedláčka, umocněné bezduchým bíle nalíčeným obličejem. Jeho pohybové či překotně přefíkávané pasáže s návazností na Vladimírův přerod dotvářely konzistentní tvar. Právě v důsledku brisně odříkané Luckyho repliky zastupující pracující lid, jež by neměl mít žádný hlas ani názor, vyplynuly vizionářské i existenciální myšlenky i samotná možnost formulovat vlastní ideje i u Didiho.

Ačkoliv veškerá míra absurdnosti v Godotovi Divadla Petra Bezruče dosáhla vrcholu, vytváří prazvláštní, ale žádoucí řád. Například proto, že Gogo Didiho nemůže opustit, neboť by bez něj nepřežil. Vždy se o to pokusí hlavně z toho důvodu, že potřebuje slyšet, že k sobě patří. Stejně tak i proto, že i když každý den stejně skončí, vyjde měsíc a oni nebudou muset dál čekat na Godota, zůstanou stát a čekají, protože to je smysl jejich bytí.

Kateřina Málková

Martin Macháček	☺ ☺ ☺ ☺
Milo Juráni	☺ ☺ ☺
Jiřina Hofmanová	☺ ☺ ☺ ☺
Kateřina Balíková	☺ ☺ ☺ ☺
Kateřina Málková	☺ ☺ ☺ ☺

### Z představení ČEKÁNÍ NA GODOTA

"Bylo to nadprůměrné. Čekal jsem, že to zhruba takhle bude. Norbert Lichý byl pro mě úplně excelentní.

Zaujala mě souhra těch dvou protagonistů. Byl jsem trošku zklamaný z představitelky Pozza. Když byli na scéně Didi a Gogo, tak to sedělo, mělo to kadenci a ve chvíli, kdy přišel Pozzo s otrokem, tak jsem měl pocit, že to trochu uvadlo."

Jakub Plot, FF SUO

"KS: Mně napadlo, že bylo super, jak to rozehráli herecky a že to bylo uděláno do grotesky. Většinou si představím něco hrozně statického a tohle byla hodně rozpohybovaná scéna.

ZK: Já souhlasím, navíc se mi líbila rezonance mezi těmi hlavními postavami. Bylo úžasné jak si sedli a doplňovali se ve všem."

Kateřina Suchanová–Zuzana Krouchlová, Praha

"Aký má zmysel inscenovať absurdnú drámu v súčasnosti? Nachádzame v nej len zábavné skracovanie času do príchodu Godota? Aký je dnes deň? Pretransformovalo sa Čakanie na Godota do prokrastinácie? Je toto to správne miesto na čakanie? Chceme aby tento Godot prišiel práve dnes? Chceme aby Godot vôbec prišiel?"

Ján Balaj, VŠMU Bratislava.

### Z představení ŽENITBA

„Líbil se mi ten v klobouku – Ilja. Byl skvělý, na něm to stálo a sním to padalo. Bez něj by to nebylo ono. Hodně mi naopak vadila matka – teta, ta se mi velmi nelíbila. A vadili mi děti, co tam křičely. Bavilo mne to a konzervatoristi jsou šikovní, myslím, že by se od nich mohli učit i jamáci.“

Magdaléna Baumannová, FF MU

HODNOCENÍ	ŽENITBA	PŘÍZRKY	VEČEŘE	ČEKÁNÍ NA GODOTA
Michaela Malčíková (MdB)	☺ ☺ ☺		☺ ☺	☺ ☺ ☺ ☺ ☺
Marcela Magdová (DAMU)		☺ ☺ ☺ ☺	☺ ☺	☺ ☺
Eliška Sedláčková (FF UP)	☺ ☺ ☺ ☺	☺ ☺	☺ ☺ ☺	☺ ☺ ☺ ☺ ☺
Jasmína Finkeová (FF SUO)	☺ ☺	☺ ☺ ☺	☺ ☺ ☺	☺ ☺ ☺ ☺



## V Ostravě jsme se konečně dočkali Godota

**Strom a kámen.** Tak vystavěl scénu téměř před šedesáti lety mistr absurdního dramatu Samuel Beckett. Kdo přišel na páteční premiéru jeho *Čekání na Godota*, musel být spokojený. Obě dvě dekorace jsou stále na svém místě a ani v ostravském Divadle Petra Bezruče se s nimi neodvážili pohnout.

Už po příchodu do hlediště si divák hlasitě oddechne. Pro svou jednoduchost je výstavba scény hry *Čekání na Godota* těžce uchopitelná a mnohé by sváděla k jejímu vylepšování. Režisér Štěpán Pácl ponechal absurdní realitu ve své zamýšlené podobě a správně se držel návodu literární předlohy. To umožňuje divákovi plně se soustředit na hru se slovy a neklade překážky v rozpoznání hlubokého poselství bezduchého plácání Vladimíra a Estragona.

Herecká vyzrálost a cit pro divadlo dovolily Norbertu Lichému v roli Estragona a Dušanu Urbanovi jako Vladimírovi pojmout své postavy oproti literární předloze víc komicky a svébytně. K tomu jim pomáhá hlavně další dimenze, kterou poskytuje dramatické zpracování. Mimická komunikace s publikem funguje na výbornou (viz sundávání pravé boty) a práce s reáliemi také. V momentě, kdy vzduchem létají vulgarismy největšího kalibru, jako „ty českotěšínský herče!“ nebo „olomoučáku!“, jde o to, urazit primárně protagonisty hlavních rolí. To, jakým způsobem duo ostravských herců interpretovalo tuláky na jejich cestě odnikud nikam, působí velmi věrohodně. Zabíjejí čas tak, jako by z divadelních parket sami ani nechtěli odejít.

Do hry vstoupí v jejím průběhu tři další postavy. Beckettova verze nepočítá s rozlišováním ženského a mužského prvku. Režisér Štěpán Pácl opět respektuje autorův záměr, ale vykládá si jej po svém. Všechny postavy zůstávají mužského pohlaví, ale některé z nich v ženském podání. Kateřina Krejčí jako dominantní nadčlověk Pozzo, s Michalem Sedláčkem alias Luckým připoutaným na řetězu, je dobrou volbou. Její ženskost ustoupila elegantnímu vychloubanci a krutému tyranovi s bičem v ruce. Legendární promluva „Rodí obkročmo nad hrobem...“ tak nevyzněla naprázdno. Díky Michalu Sedláčkovi už víme, jak vypadá fyzická bolest. Pod tíhou zavazadel a krutou vládou Pozza vyvolává jeho úděl šerpy upřímnou lítost. Svou oddanou mlčenlivostí a úslužností ale naruší v momentě, který si vysloužil ovace na otevřené scéně.

Do hry zasáhne další žena. V pánských tesilkách a bílé košili přináší tulákům zprávy o Godotovi Sarah Haváčová, nováček hereckého souboru. Nevinnost, se kterou dvěma nešťastným klaunům oznamuje, že Godot dnes nemůže, musí být odzbrojující i pro velmi neempatického Estragona s Vladimírem.

Godot nebude nikdy moci. Čekání na něj je nekonečné a zbytečné. Důvěra v čas, který Estragon s Vladimírem pročekají, je však neotřesitelná. Změna jejich údělu závisí pouze na kvalitě pročekaného času a na jeho množství. Čekat budou stále. Slova se dále budou odrážet slovy. Pořád jenom to samé. Vše se vyvine v bezduché plácání slov a nechť k další konverzaci. Čekání na Godota nenabízí jednoznačné poselství. Spíše na diváka naléhá sérií krutých otázek, na něž je nutné najít si odpověď vlastní. Z tohoto hlediska hraje důležitou roli načasování představení. **Jak příznačné, že ostravská premiéra přišla právě nyní, na konci „supervolebního“ roku 2014.**

*Andreas Papadopoulos / Underground.cz / 17. listopadu 2014*

<http://www.undg.cz/310/cekani-godota/>



## Čekání na Godota důrazně oslovuje naši současnost

Úsloví „Čekání na Godota“ se stalo metaforou pro něco, co nikdy nepřijde. Skutečně to vypadalo, že hra irského dramatika Samuela Becketta do Ostravy nikdy nedorazí. Až s odstupem šedesáti let od pařížské premiéry jsme se dočkali zdejší inscenace. Hra, kdysi vykládaná jako podobenství absurdity lidského údělu v chmurném a bezvýhodném světě, se v pojetí Štěpána Pácla proměnila v tragikomickou klauniádu, aniž by ovšem ztratila své myšlenkové kvality. Premiéra se uskutečnila v Divadle Petra Bezruče dne 31. října 2014.

Čekání na Godota rázem Becketta proslavilo a bylo jedním z důvodů, proč po letech získal Nobelovu cenu. U nás bylo poprvé inscenováno roku 1964 ve slavné éře Divadla Na Zábřadlí a posléze i v Brně. (Chytlavé jméno Godot v té době dokonce využili Lasica a Satinský pro pásmo persifláží Nečakanie na Godota.) Uvést Godota za normalizace bylo nemyslitelné, zato od roku 1990 se na českých jevištích hra objevila snad desetkrát, a to v překladech Karla Krause a Patrika Ouředníka, jehož text předtím vyšel v knižní podobě. V DPB stejně jako v Činoherním klubu, který s Čekáním na Godota hostoval v Ostravě roku 2002, zvolili věrnější a přirozenější Krausův překlad. Dodejme, že inscenace na přání majitelů práv postrádá hudební doprovod, což si soustředěný divák ani nestačí uvědomit.

Pravidelné návštěvníky překvapí vchod do sálu z čelní strany, přes nepatrně navýšené a vůči hledišti otočené jeviště. Scéna spolu s kostýmy navržená Pavlou Kamanovou tak získává neohraničenost, což zesiluje představu o ztracenosti postav, které hrají do prázdného prostoru.

Na scéně jsou stále tuláci Estragon a Vladimír, z jejich vzájemného klábosení, hrátek a únavné nudy je vyruší jen dějištěm procházející podivná dvojice - Pozzo s Luckym. Do děje ještě okrajově zasáhne chlapec jako posel samotného Godota. Postavy ve hře jen přežívají v jakémsi bezčasí a ze záplavy slov se o nich moc konkrétního nedozvíme, jejich minulost je mlhavá a budoucnost nejistá. Zasloucháme jen to, že Estragon byl kdysi básníkem. Něco málo o sobě a Luckym řekne Pozzo, ale později je to zpočtybněno.

Inscenace těží ze šťastného obsazení ústřední dvojice. Norbert Lichý je s Dušanem Urbanem naladěný na podobný způsob humoru, oba na sebe přesně slyší. Lichého Estragon čili Gogo a Urbanův Vladimír čili Didi se na jevišti doplňují kontrastem tělesnosti i povahy postav, ustrojením připomínají nenalíčené klauny. Oba jsou v černých ošoupaných oblecích s buřinkami, Lichý vystačí s mluvou těla, Urban je nápadnější s motýlkem na krku a krátkými nohavicemi. První z nich je ten lítostivější, zapomnětlivější, ale i potměšilejší, ten druhý je živější, vyrovnanější a starostlivější. V souladu s dialogy si spolu pohrávají, mění postoje a nepatřičně reagují i vtipně špičkují. Jejich souhra je ve všech polohách hry dokonalá.

Vztahově úplně jinou dvojici vytvořili Michal Sedláček jako Lucky a Kateřina Krejčí jako Pozzo. (Není to poprvé, co byla do této role obsazena žena, v Činoherním klubu ji hrála Bára Hrzánová). Noblesně vystupující Krejčí v rajtkách a holínkách má panské způsoby, dává znát svou převahu a vůči Luckymu se chová bezohledně. Sedláčkův Lucky jako jediný není v černém, jeho klobouk skrývá překvapení. Toporný, bez výrazu, zdánlivě němý, náhle ožije zmatenou pseudointelektuální řečí. Roli chlapce naplňuje Sarah Haváčová zranitelnou mírností a lehkou ostýchavostí.

Čekání na Godota kdysi nabourávalo již do značné míry otřesený řád a bylo vykládáno jako tragické, existenciální či absurdní drama. S odstupem doby se Otomar Krejča tomuto zařazení bránil a hru charakterizoval jako intelektuální taškařici. Dnes, kdy je společenský řád v troskách, člověk zůstal sám, neví si rady a jakékoli vážné usilování je pokládáno za marnost, se nabízí radikálnější výklad. To dokonale vystihl Štěpán Pácl, který hru pojal jako tragikomickou klauniádu, kde se můžeme nad čtveřicí v divadelní aréně usmívat a jejími kousky se dobře bavit, zároveň však musíme připustit, že nevíme o lepší perspektivě, než mají oni.

*Milan Líčka / Ostravablog.cz / 11. listopadu 2014*

<http://ostravablog.cz/kultura/divadlo/cekani-na-godota-durazne-oslovuje-nasi-soucasnost/>



## V Divadle Petra Bezruče se čekalo na Godota

Čekání ostravských diváků na v pořadí už druhý titul aktuální sezóny Divadla Petra Bezruče se dá jen sotva označit za dlouhé. Totéž ale bohužel neplatí v případě protagonistů aktuálně uvedeného kusu, kterým se stalo Čekání na Godota.

Jen těžko byste ve světě divadla hledali slavnějšího reprezentanta absurdního dramatu než opus magnum Samuela Becketta. Věčné čekání tuláků Estragona a Vladimíra je dílem nadčasovým, nesoucím celý příděl významových rovin a stejně tak neuvěřitelně zábavným. I proto je s podivem, že se Ostrava jeho premiéry dočkala až nyní.

Scéna, na které se inscenace odehrává, je skrovná a účelná, prostá pokusů o experimentování a zcela souznící s Beckettovou předlohou. Skomírající strom, oprýskaný kámen a pak už jen obrovský plac pro beznadějně čekání laděné do absurdně komického spektra. A právě hravému, laškovnému tónu hry se dostává ze strany inscenačního týmu významného prostoru. Východisek zbavená zoufalá marnost počínání obou hlavních protagonistů je tak malinko potlačena, k divákům plynoucí spíše spodním proudem. Není se však čeho obávat, sklouznutí k samoučelné a vyprázdněné estrádnosti narušující význam hry ani zdaleka nehrozí.

Děkovat za to můžeme i hereckým výkonům spadajícím do škatulky „prvotřídní“. Především **Norbert Lichý** a **Dušan Urban** v rolích věčných čekatelů Estragona a Vladimíra vysloveně excelují. Z jejich dováděvě klaunských rozmluv číší herecký entuziasmus smíšený s neuvěřitelnou vyzrálostí. Radost pohledět.

Ale pozadu nezůstávají ani ostatní. Za zmínku stojí především **Kateřina Krejčí**, která si s bravurou stříhla tyranského Pozza. Sebejistota, se kterou ztvárnila přidělenou mužskou roli, ale není - s odkazem na již dříve uvedenou dramaturgii Orwellova románu 1984 - až tak překvapivá. Potlesk bezesporu zaslouží i **Michal Sedláček**. Jím představovaný sluha Lucky je postavou divácky ne až tak vděčnou, skrze většinu inscenace trvající němotu zaměřenou spíše na fyzické herectví, ale zároveň i díky výborně zvládnutému zmatenému monologu postavou nezapomenutelnou.

Hodnocení: 80%

*Adam Stavárek / Informuji.cz / 9. listopadu 2014*

<http://www.informuji.cz/clanky/1982-v-divadle-petra-bezruce-se-cekalo-na-godota/>



## První ostravské Čekání na Godota nabízí herecký koncert Lichého a Urbana

Je to až neuvěřitelné, ale žádné z ostravských divadel ještě dosud nikdy do svého repertoáru nezařadilo nejslavnější hru klasika absurdního dramatu Samuela Becketta o věčném čekání a přemýšlení o tom, na co vlastně čekáme. První ostravskou inscenaci Čekání na Godota až nyní, tedy padesát let po premiéře pražské, uvedlo Divadlo Petra Bezruče.

Velká bílá plocha jeviště, pahýl připomínající strom na jedné straně a černý balvan na druhé straně scény a jinak nic než světlo, herec a text. Základní atributy divadla režisér inscenace jedné z nejslavnějších her absurdního dramatu Štěpán Pácl nijak režijně neozvláštňuje, jedinou výjimkou je snad jen růst listů na suchých stromech na začátku druhého dějství.

Zaměření na režijní práci s hercem je zde očividné. Úlohu režiséra v tomto ohledu mu však herci velmi ulehčují: představitelé obou hlavních postav Estragona (Norbert Lichý) a Vladimíra (Dušan Urban) jsou pro obsazení do těchto rolí téměř ideální. Jejich klaunství, vzájemná souhra, hravost i herecká zkušenost je základem pro doslovný herecký koncert.

Obsazení Kateřiny Krejčí do role vládce Pozza je také šťastným krokem. Herečka se zdárně vyhýbá nástrahám projevů ženskosti, které by vnesly do inscenace svár mužského a ženského principu, což je téma pro tuto hru cizí. Její Pozzo je vlastní bezpohlavností umocněním absurdity slepého vůdce.

Sluha Lucky Michala Sedláčka je oním typem mlčenlivého bezduchého poskoka, jak jej autor předepisuje. Přesto (možná však právě proto) si herecká exhibice Michala Sedláčka ve scéně jeho promluvy vysloužila při premiéře potlesk na otevřené scéně.

Výprava Ivy Kamanové (zejména kostýmy a mezi nimi především kostým Pozza) velmi napomáhají vyznění hry. A pokud dramaturgyně inscenace Daniela Jirmanová chtěla přes všechnu bezvýchodnost vepsanou Samuelem Beckettem do textu hry přinést nějakou naději, pak obsazení Sarah Haváčové a její téměř andělský zjev u postavy Jinocha tuto naději vskutku přinášejí.

Inscenace hry Čekání na Godota v podání Divadla Petra Bezruče obsahuje i divácky velmi vděčné aktualizace, byť zaměřené spíše do divadelního světa: scéna vzájemného nadávání si mezi Estragonem a Vladimírem přinese nadávky ve znění Ty Olomoučáku, ty českotěšínský herče, ty šmíráku atd. Pokud Štěpán Pácl tyto aktualizace jako režisér schválil v kontextu marného čekání na někoho, kdo spasí ty, kteří čekají marně na pomoc zvenčí, je právě taková aktualizace velmi namístě.

Celkové vyznění představení rezonuje se vším, co bylo o slavné hře s námětem promarněného bytí a marného čekání na pomoc od někoho, kdo nikdy nepřijde, napsáno. V kontextu Ostravy a jejího společenského i politického klimatu, životní prostředí nevyjímaje, je uvedení Čekání na Godota v podobě, jak ji u Bezručů inscenují, více než potřebné.

*Ladislav Vrchovský / Ostravan.cz / 1. listopadu 2014*

<http://www.ostravan.cz/17480/prvni-ostravske-cekani-na-godota-nabizi-herecky-koncert-licheho-a-urbana/>



# Norbert Lichý a Dušan Urban čekají u Bezručů na Godota



Tisková zpráva: 29. října 2014 v Ostravě

**Nejslavnější hra průkopníka absurdního dramatu Samuela Becketta o věčném čekání a přemýšlení o tom, na co vlastně pořád čekáme, míří na jeviště Divadla Petra Bezruče. Ale není třeba mít strach, bude to klauniáda, většinou komická, místy i kosmická. Inscenace Čekání na Godota v režii Štěpána Pácla bude mít ostravskou premiéru v pátek 31. října.**

Díky své hře Čekání na Godota se stal Samuel Beckett jedním z hlavních představitelů absurdního divadla. Dva klaunové, Vladimír a Estragon, žonglují s věčnými otázkami lidské existence. Má naše konání smysl, nebo je veškerá snaha marná? Činí nás svobodná vůle svobodnými, nebo spoutanými? Hlavní hrdinové, staří tuláci a klauni čekají na kohosi zvaného Godot, jehož příchod se však každý den odkládá...

*„Čekání na Godota nabízí k přemýšlení mnoho témat, která mají jedno společné: jsou to témata bytostně lidská - otázky a problémy, se kterými se hrdinové potýkají, jsou člověku jakožto myslící bytosti uvržené do světa/vesmíru vlastní odjakživa a nikdy tomu nebude jinak. Jsou to jak otázky, problémy a pocity existenciální, tak i ty malé, všednodenní, s nimiž se potýká každý z nás. Protože všichni jsme tak trochu Gogo a Didi,“* říká dramaturgyně inscenace Daniela Jirmanová.

České premiéry se „Godot“ dočkal v roce 1964 v Divadle Na zábradlí, v Ostravě se však hra dosud ještě nehrála. Čekání na Godota v režii Štěpána Pácla je tak ostravskou premiérou. Do ústřední dvojice tuláků Estragona a Vladimíra obsadil režisér Norberta Lichého a Dušana Urbana, v dalších rolích se objeví Kateřina Krejčí, Michal Sedláček a Sarah Haváčová.

*„Čekání na Godota přišlo samo. Koukal jsem na Norberta Lichého a na Dušana Urbana a pojala mě touha s nimi udělat něco klaunského, kde by zároveň mohli využít své herecké a lidské zkušenosti. Vzpomněl jsem si na Godota a řekl si ano!“,* říká režisér Štěpán Pácl a dodává: *„Na Godota se v Ostravě ještě nikdy nečekalo a přeci v tomto městě pořád na něco čekáme. Až se tu bude lépe dýchat, až tu bude práce, až přijede zpožděný vlak, až bude líp nebo až bude hůř. Těším se na tenhle divadelní svátek.“*

Kostýmy a scénu navrhla Pavla Kamanová. *„Beckett ve scénických poznámkách dal téměř návod na to, jak udělat scénu a kostýmy. A my se ho nepokoušeli nijak zásadně obejít. Takže šlo jen o osobní vkus a co nejlepší využití prostoru divadla,“* říká ke svému pojetí scény Pavla Kamanová, která s Divadlem Petra Bezruče spolupracovala již při přípravě inscenace Strýček Váňa.

Samuel Beckett svou tvorbu dramatickou uvedl dílem Čekání na Godota (1949), které jej zařadilo mezi hlavní tvůrce absurdního divadla. Premiéra v pařížském divadle Babylone v lednu 1953 se stala přelomovou událostí v dějinách novodobého světového divadla. Dalšími Beckettovými významnými dramaty jsou např. Konec hry, Poslední páska nebo Šťastné dny. Psal pro divadlo, rozhlas i televizi.

---

Samuel Beckett: **Čekání na Godota**

překlad **Karel Kraus** / režie **Štěpán Pácl** / dramaturgie **Daniela Jirmanová** / scéna a kostýmy **Pavla Kamanová**

Estragon **Norbert Lichý** / Vladimír **Dušan Urban** / Pozzo **Kateřina Krejčí** / Lucky **Michal Sedláček** / Chlapec **Sarah Haváčová**

Fotografie v tiskové kvalitě jsou ke stažení zde: <http://www.bezruc.cz/podklady-pro-media>